

Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej z dofinansowaniem na pierwszy etap remontu konserwatorskiego zabytkowej kaplicy

17 kwietnia 2025

Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej otrzymało dofinansowanie na pierwszy etap remontu konserwatorskiego zabytkowej kaplicy dworskiej ze środków Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w ramach programu „Ochrona Zabytków Województwa Małopolskiego 2025”. Wysokość dofinansowania wynosi 30 tysięcy złotych, za wykonanie prac remontowych za minimalną kwotę 50 tysięcy złotych.

Zabytkowa kaplica dworska w Parku Miejskim jest wpisana do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków pod numerem Kś. A.599. Ten obiekt sakralny został poświęcony św. Walentemu – pierwszemu patronowi miasta Limanowa. Kaplica została ufundowana w II połowie XIX wieku przez Antoniego Józefa Marsa i jego żonę Franciszkę z domu Żelechowską, została finalnie wzniesiona w 1890 r., pierwotnie pełniła funkcję mszalną do 1945 r. Później, w 1970 r. Muzeum Ziemi Limanowskiej PTTK zaadaptowało ją na Izbę Pamięci Narodowej. W 1989 r. przywrócono jej funkcje sakralne, poddano niefachowym remontom i uzupełniono współczesnym wyposażeniem. Aktualnie kapliczka znajduje się pod opieką Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej i pełni funkcję religijną głównie dla mieszkańców Limanowej. Neogotycka kaplica murowana, z cegły z kamiennym cokołem,

zamknięta półkoliście, o absydzie wydzielonej uskokiem. Wejście i okna (biforia) zamknięte łukiem, a podziały ścian są ramowe. Z przodu attyka z krenelażem, natomiast dach jest pięciospadowy pokryty dachówką ceramiczną. Kapliczka jest otoczona: od tyłu murem, z przodu żelaznym kutym ogrodzeniem.

Obecnie kapliczka wymaga remontu, ze względu na niżej przedstawiony stan. Dach posiada uszkodzenia fizyczne, wykruszenia, mech, wychodzącą zaprawę z gąsiorków. Dachówka na łączeniu z attyką na zaprawie posiada zbyt dużą ilość cementu. Drewniana więźba uległa korozji i degradacji. Ubytki w elewacji, głównie kamień, zaprawa i gzyms cokołu, naroża, attyka. Warstwy soli na kamieniu, a w metalowej stolarce ubytki kitu. Ściany spękane od wilgoci. Odspojenia na ścianach klinkierowych, attyce, krenelażu i ceglach. Na ścianach zaprawa wypłukana u styku z dachem, zacieki i przebarwienia, zwłaszcza pod gzymsem attyki. Fundament zawilgocony. Ogrodzenie żelazne pokryte jest farbą alkidową, z fundamentem nieprzepuszczającym wody spod fundamentu kapliczki. Kaplica z opaską betonową, bez opaski drenażowej oraz izolacji. Zabytkowe gzymsy wewnątrz są zatarte, zabrudzone straciły pierwotną formę, kolor i estetykę. Spoiwo scalające pigmenty straciło pierwotne właściwości. Zmiany dekoracji, wyposażenia, użytkowanie, które zaniedbało pierwotny charakter wnętrza.

- Cel remontu:

Zadanie będzie polegać na wymianie poszycia dachowego wraz z orynnowaniem i drewnianą konstrukcją dachową. Wykonane również mają zostać ważne roboty ziemne związane z izolacją fundamentów, zapobiegnie to dalszej degradacji kaplicy w skutek opadów atmosferycznych i czynników biologicznych. W ramach kontynuacji tego celu w przyszłych latach planuje się wykonanie izolacji pionowych z drenażem od podłoża, co zapobiegnie zawilgoceniu kaplicy w skutek podciągania wód z gruntu. W późniejszych etapach planuje się także naprawę elewacji zewnętrznej, podłoża z kostki oraz naprawę

muru. Na samym końcu zostaną wykonane prace konserwatorskie w wnętrzu kaplicy, które wymagają osuszenia kaplicy w skutek tegorocznego i przyszłorocznego remontu.

- Autorami projektu są: Magdalena Urbaniec, Anna Porowska-Witek oraz Andrzej Sądełski.
 - Projekt budowlany autorstwa inż. arch. Piotra Gary został uzgodniony z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Krakowie – Delegaturą w Nowym Sączu oraz uzyskał pozwolenie Starostwa Powiatowego w Limanowej.
- Program prac konserwatorskich opracowali: inż. arch. Piotr Gara oraz mgr Józef Stec.

Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej planuje w przyszłości rozpoczęcie zbiórki na dalszą renowację kapliczki.

źr.: Krystian Garczyński, MRZL, zdjęcie przedstawia kapliczkę z czasów współczesnych.